

گردشگری غیر رسمی همگام با کرونا

شاید بتوان این ادعا را کرد که گردشگری غیر رسمی در ایران در زمان کرونا، گردشگر خودش را به مقصد برد. رد پای پررنگ این گردشگران را می‌توان در شهرهای قرمز استان‌های شمالی و بنادر گردشگری پذیر در جنوب دید. کیش در این مدت مقصد پر مسافری بود. مسیر مازندران همچنان پر از گردشگر است. گردشگرانی که البته کمتر ساکن هتل‌ها می‌شدند. خوش‌نشین‌های استان‌های شمالی در برخی مواقع به سردرگمی مسئولانی که مبادی ورودی را برای جلوگیری از مسافران می‌پایند، منجر می‌شود. مسافرانی که ساکن همیشگی شهرهای قرمز شمالی نبودند، پلاک‌هایشان متعلق به شهر دیگری بود اما در شهرهای سبز شمالی ویلا داشتند. وزارت گردشگری به هتل‌ها پیشنهاد داد میزبان دوره بهبودی و قرنطینه مبتلایان به کرونا باشد. این پیشنهاد در ظاهر هرگز از سوی هتلی پذیرفته نشد. چون آنها از حک نام هتل کرونايي‌ها روی تأسیسات گردشگری خود ترسیدند. در تازه‌ترین محدودیت‌های سفت و سختی که استاندار هرمزگان برای ورود گردشگران به این استان جنوبی - بندری گذاشت، برخی از بومی‌ها با بعضی از راهنمایان گردشگری قرار گذاشتند تا تورهای غیررسمی را از مسیرهای دور و کور سواحل جنوبی به جزایر مختلف هرمزگان ببرند. هرچند این تورهای غیر رسمی یا حضور مسافران هم به تعداد اندکی از شهرهای شمال و جنوب محدود می‌شود و نمی‌توان از درآمد اقتصادی بالای آنها آماری داد. در این میان مسافرت‌های هوایی همچنان برقرار بود. بسیاری از پروازها هم از افزایش قیمت بلیت به شرط خالی بودن تعدادی از صندلی‌ها سود بردند و هم تا آخرین صندلی را فروختند.

آژانس‌های بی مسافر؛ هتل‌های خالی

راهنمایان گردشگری رسمی دست خالی‌ترین قشر صنعت گردشگری در دوران کرونا بودند. کسانی که کارفرما نداشتند، بیمه نبودند و نمی‌توانستند از تسهیلات دوران کرونا سود ببرند. بسیاری از آنها سعی کردند به سمت شغل‌های موقتی چون رانندگی تاکسی‌های اینترنتی بروند، در فضای مجازی به کلاس‌های آنلاین روی بیاورند. تولید محتوا کنند. برخی هم به سمت تورهای غیرقانونی رفتند. البته مجلس در زمستان جاری برای دومین بار سازمان برنامه و بودجه را مکلف به بیمه ۲ هزار و ۵۰۰ راهنمای فعال گردشگری کرد. راهنمایان امیدوارند این قانون از اسفند اجرایی شود و آنها سال ۱۴۰۰ را با دغدغه کمتری پشت سر بگذارند. سالی که همچنان کرونا پرچمدار است و محدودیت‌های جدی را برای گردشگری اعمال می‌کند. هتل‌ها، خانه بوم‌گردی‌ها و آژانس‌ها بیشترین خسارت را از این ویروس ریز تاج‌دار دیدند. کرونا اتاق‌های آنها را از مسافران خارجی و داخلی خالی کرد. پروازها به مقصد ایران بسته شد و بخش خارجی بسیاری از آژانس‌های مسافرتی به تعلیق رفت. برخی تأسیسات گردشگری به تعدیل نیرو روی آوردند. دولت تسهیلات بانکی برای جلوگیری از تعدیل‌ها را تصویب کرد اما میزانش آنقدر نیست که امنیت شغلی همه دست‌اندرکاران را تضمین کند. آمارها می‌گوید در بهترین حالت ۴۰ درصد ظرفیت هتل‌های کیش و مازندران از ایرانیان سفر رفته پر شد. جمشید حمزه‌زاده رئیس جامعه هتل‌داران کشور آبان ماه سال جاری از تعطیلی ۳۰ درصدی هتل‌ها خبر داد. خسارت کرونا به هتل‌ها تا شهریور جاری ۸۵۰۰ میلیارد تومان اعلام شد.

گردشگری در خانه!

آمارها از خسارت ۱۲ هزار میلیارد تومانی کرونا به صنعت گردشگری ایران تا پایان تابستانی که گذشت خبر می‌دهد. صنعتی که بارها از آن به جایگزین نفت یاد می‌شد و می‌شود. وقتی کرونا مسافران را خانه‌نشین کرد و آژانس‌های مسافرتی، هتل‌ها و بومگردی‌ها را بی مسافر گذاشت، بسیاری از گردشگری مجازی حرف زدند. برخی از موزه‌های معروف دنیا به سمت فیلم‌های چند بعدی رفتند تا گردشگران در خانه خود سری به موزه‌های لور و متروپلیتن بزنند. رفتن به سمت گردشگری مجازی، گشتن در موزه‌های سه بعدی و... یک مسکن موقتی بود که همان ماه‌های نخست جذابیت خود را از دست داد. شاید یکی از دلایل اصرار علی اصغر مونسان وزیر میراث فرهنگی به باز بودن موزه‌ها برخلاف پروتکل‌های ستاد ملی پیشگیری از کرونا همین بود. پروتکل بازدید از موزه‌ها تدوین و بازدید از موزه‌ها نوبتی شد. هر چند به رشد و بازدید گردشگر در موزه‌ها منجر نشد. این موضوع را هم نمی‌توان فراموش کرد که گردشگری مجازی به دنبال خالی کردن ذهن خسته و پراز اضطراب گردشگر حبس شده در قرنطینه است، سیاست تسهیل تبلیغات و بازاریابی گردشگری با توجه به فناوری جدید ایجاد شغل برای دست‌اندرکاران صنعت گردشگری است تا بدون دفتر و دستک هم بتوانند جاذبه‌های گردشگری را به مسافران معرفی کنند و آنها را در کمترین زمان به مقصد برسانند. اما وقتی چمدان‌های سفر به دلیل خانه‌نشینی مسافران و جولان کرونا در کوچه‌ها و خیابان‌ها بسته نمی‌شود حرف زدن از گردشگری تا پساکرونا، خیال‌پردازی درباره روزهای خوش نیامده گردشگری است.

گردشگری در پساکرونا

بسیاری اعتقاد دارند کرونا گردشگری در پساکرونا را به شدت تغییر خواهد داد و پایی ربات‌های مهماندار یا حامل بار در هواپیما و فرودگاه‌ها را به این صنعت خفته باز خواهد کرد. رستوران‌ها با گارسون‌های گان دار و نقاب‌زده هوشمند خواهند شد. ضدعفونی لحظه‌ای آسانسورها به یکی از ضرورت‌های هتل‌داری تبدیل می‌شود. پساکرونا کلید واژه‌ای امیدبخش است که می‌گوید کرونا هم مثل بسیاری از بحران‌های جوامع انسانی به پایان می‌رسد و گردشگران دوباره شال و کلاه می‌کنند و سفر می‌روند. اما تاریخ دقیقی برای آغاز پساکرونا وجود ندارد. سال گذشته تابستان ۹۹ پساکروناي ایران به شمار می‌رفت اما موج جدید کرونا در تابستان همه نقشه‌ها را بهم ریخت. بسیاری امیدوارند سال ۲۰۲۲ پایان این همه‌گیری مرگبار باشد اما این ریزک تاجدار مرموز پیچیده‌تر از آن است که کسی به دیده اطمینان به این تاریخ نگاه کند.

